

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

A német választások.

Makó, jan. 25.

A német birodalmi pótválasztások ma az utolsóig lezajlottak. Február hetedikén újra összeül a német birodalmi gyűlés, hogy Európa leghatalmasabb nemzete számára végezze tovább a fejlesztő munkát.

A lezajlott birodalmi választások és annak eredményei nagyszerű tanításokkal szolgálhatnak a magyar nemzet számára. Sokat tanulhatunk és okulhatunk az előttünk elvonuló német birodalmi események láttára.

Nem lehet tagadni, hogy Németország ma Európa leghatalmasabb, hogy úgy mondjuk, vezető állama. A ki a német nemzet történelmét ismeri, azt is tudhatja, hogy e nemzetet nagygyá, hatalmassá az a műveltség emelte, melyet a német nép minden időben bámulatos kitartással és szorgalommal szívott magába és magából fejlesztett.

Németországban mindenkor a legelső állami feladat volt az iskolák fenntartása és fejlesztése s a nép fiai meg tudták mindenkor érezni, hogy egy nemzet boldogulása felé egyedül az iskolában keresztil s a nép műveltség által lehet közeledni és csakis ezek által lehet elérni is.

E megértés az alapja annak, hogy a nagy német birodalomban a tudásnak, a műveltségnek van legnagyobb értéke s a legnagyobb tisztellete az iskolának, mely a tudást s műveltséget adja. A német birodalomban nagyobb a tekintélye s becsülete egy falusi tanítónak, mint akármelyik ezerholdas tudás nélküli junkernek. Mert ott az ember, mint eszes lény számít, nem úgy mint nálunk, ahol az érzékellen latifundum meg adja a tekintélyt a legcimeresebb szárnak is.

A német nép műveltségének tudható be az a bámulatos politikai fejlődés is, mely éppen a mostani választásokon is éreztette erejét.

Németországban régen tul vannak már azon a kérdésen, hogy egy nemzet életére előnyös-e vagy nem az általános, egyenlő, titkos választói jog. Régen megoldották már e kérdést azzal a felelettel, hogy — nagyon is előnyös. Ott már régen e politika szerint sorakoznak az urna elé a választók milliói.

A német választások mozgalmassak, zajosak, de nyoma, hire se lehet azokban semmiféle terrornak, etetésnek, itatásnak s megvesztegetésnek. A milliók akarata egytől-egyig minden külső és belső korlát nélkül teljesen szabadon érvényesülhet.

Rendkívül érdekes az az eredmény, melyet a német nép akarata a mostani választások végeredményeként produkált. 397 mandátum közül száznál többet juttatott a — szociáldemokrata pártnak. Eddig is második nagy pártja voltak a szociálisták a német birodalmi gyűlésnek, a mostani választások eredménye már az első helyre, a birodalmi gyűlés legnagyobb pártjává rukkoltatta őket.

Ezt az eredményt az okos, a művelt német nemzet akarta így, a melyről pedig azt is tudjuk, hogy a világ legsovinisztább nemzete. Ez a sovinizta nép nem fél a szociálisták „nemzetköziségétől”, a melyet pedig minálunk a legnemzetellenesebb veszedelemnek szoktak feltüntetni. Nemcsak hogy nem fél, hanem egyenesen ezeknek a „nemzetközieseknek” a karjaiba dobja magát.

Mert a németek a szociálisták „nemzetköziségét” is úgy ismerik, a mint azt nálunk is kellene ismerni: a maga igaz fogalmában, mely egyáltalában nem jelent nemzet ellenséget.

A kik nemzeti szempontból félnek a szociálistáktól s éppen ennek hangoztatásával vannak ellene az általános, egyenlő, titkos választói jognak: jó lenne ha megfigyelnék a német szociálisták működését.

Bébel, Liebknecht és Bernstein a világ szociálistáinak legnagyobb óriásai — németek. A német szociálistáknak is vezérei s — német-birodalmi képviselők.

De nézzük csak meg ezeknek a működését, nem a legnagyobb német nemzeti sovinizmus — de természetesen okossággal és belátással vegyítve — nyilvánul-e meg ezeknek is a közügyekben való minden cselekvényeikben.

A mikor csak a birodalmi gyűlésben arról van szó, hogy a német nemzet érdekeit a többi nemzetekkel szemben meg kell védeni, sőt a mikor az a törekvés lép előtérbe, hogy a német nemzeti érdekeket a többi nemzetekkel szemben még fokozni s támogatni is kell, sohse történt még meg, hogy Bé-

bel ne az első között állott volna fel s ki nem jelentette volna pártja nevében, hogy mindenütt ott lesz pártjával együtt, ahol a német nemzet érdekeiért — akár védőleg, akár támadólag sikra kell szállani.

Ez olyan tény, a mit senkise képes eltagnadni. Hol van hát az ilyen működésben az az érzés és az a gondolkodás, mely se hazát, se nemzetet nem ismer?

A szociálista épp úgy szereti hazáját s nemzetét, mint bármelyik más hazafi.

A nemzetköziség egészen mást jelent ennél a pártnál is s igazán nincs semmi értelme annak, hogy némely maradi politikusok éppen a szociálisták nemzetközisége ürügye alatt — mert csakis ürügy ez — vannak ellene a népjogok teljes kiterjesztésének.

A németektől — mi tagadás benne — más téreken már nagyon sokat tanultunk. Jó lenne, ha a politikában adott tanítást is elfogadnók.

Meg kell adni a népek, ami ezt isteni és emberi jog szerint egyaránt megilleti: az általános, egyenlő, titkos választói jogot. Hogy akaratát szabadon érvényesíthesse az egész nemzet és hogy maga intézhesse a maga sorsát.

Mert a nép összessége, az összes állampolgárokat összefoglaló nemzet képes a maga sorsának intézésére.

Bizonyítja ezt a német nemzet példája. Általános, egyenlő, titkos választói joggal választja képviselőit, akik aztán úgy intézik megbízóik sorsát, hogy ennek alapján legműveltebb, leghatalmasabb s legboldogabb nemzete Európának ez a — német nemzet.

kp.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Galambos Dezső nagykállói főgimnáziumi tanárt a makói állami főgimnáziumhoz helyezte át.

— **A marosi fürdő ügye.** Makóváros tanácsa ma délelőtt tartott ülésében tárgyalta a létesítendő marosi fürdőre vonatkozólag Kolossy Jenő városi főmérnök által beterjesztett tervet és költségvetést. A városi tanács, minden tekintetben helyesnek találta ugy a tervet, mint a költségvetést és azt a február havi rendes városi közgyűlésen ajánlja elfogadásra a képviselőtestületnek.

Az appropriációs vita.

A t. Ház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, jan. 25.

A képviselőházban minden különösebb érdeklődés nélkül tárgyalják az appropriációs javaslatot s valószínűleg ma be is fejeződik a vita. A padsorok üresek, csak a folyosón van némi élet, amelyet azok a politikusok próbálnak szítani, akik a harcban egy pillanatra sem vettek részt, de a béke megszületésénél a saját jól felfogott érdekeikből szeretnek jelen lenni. A békének ezek a hivatott és kevésbé hivatott bábai minduntalan karonfogják Justh Gyulát, a függetlenségi és 48-as párt vezérét s félrevonják, hogy fontoskodva közöljenek vele valami szállongó kombinációt.

Justh aztán mosolyogva hagyja el az illetőt, aki természetesen azt hiszi, hogy kised aknamunkájával már is sikerült a Kossuth-pártot leszereltetni s a függetlenségi pártot izolálni. Justh Gyula ma ezekre a törekvésekre vonatkozólag a következőket mondotta munkatársunknak:

— Izolálni akarnak bennünket? Nagyon nehezen fog menni. De ha sikerülne is nekik, minket le-törhetnek, de a demokratikus eszmének, az általános választói jognak diadalmaskodnia kell.

És Justh Gyulát teljes odaadással követi pártja, melynek minden tagja át van hatva attól az érzéstől, hogy rendes és komoly haladást csak a választói reform megalkotásával lehet teremteni.

A mai ülés lefolyása a következő volt:

A mai ülést Návay Lajos fél 11 órakor nyitotta meg.

A napirend szerint következett Szabó István (nagyatádi) indítványának indokolás végetti felvétele a volt urbéres és közbirtokosságokat illető regálékártalanítási kamatok ügyének országos rendezése tárgyában. Kérte a kormányt, hogy ezeket a jogokat, ha kell törvény útján is, adja vissza a kisbirtokosságnak.

Lukács László pénzügyminiszter felhívja a Ház figyelmét arra, hogy Szabó István indítványa a Kuria ez irányu határozatával teljesen ellentétben áll. A kérdést tanulmány tárgyává teszi, s amennyiben az fontos jogi kérdés, nem látja szükségét annak, hogy ebben a kérdésben most határozzunk és Szabó képviselőnek

Italmérők és kereskedők figyelmébe!!

Legjobb törköly-, seprő-, szilva- és barack pálinkák-, rum- és thea-rumok-, valamint liquörök. Továbbá a legmegbízhatóbb UI- és Ó-BOROK. o o o
Elsőrendű legjobb eredeti kőbányai és gyári töltésű világos és maláta sörök.

A legolcsóbb bevásárlási telep

Iritz Sámuelözv. cégnél

Makón.

meg lesz a joga arra, hogy ezt az ügyet tovább is felszinen tartsa.

Szabó István megnyugszik a miniszter kijelentésében és visszavonja indítványát.

Azután rátért a Ház az appropriáció tárgyalására.

Polónyi Dezső hosszasan foglalkozik a horvátországi állapotokkal. A horvát viszonyok egyre türhetlenebbek. Kijelenti, hogy a horvátokkal nem lehet testvéries viszonyt folytatni. A horvátok gyűlölködése meggátol minden békés szándékot. Érthető tehát, ha a magyarok ellenségnek tekintik a horvátokat és hasonló gyűlölettel viseltetnek iránjukban.

Utána Rakovszky István a Justh-párttól és a Justh pártnak a véderőreformmal szemben elfoglalt magatartásáról beszél. Nála a harc vége nem az, ami a Justh-pártnál, de azért a véderőreformmal szemben ő is egy sorban fog küzdeni Justh Gyulával. Reméli, hogy küzdelmüknek eredménye lesz.

Justh Gyula: — Lesz is.

Még Justh-nak a szociálistákkal kötött szövetségéről beszélt Rakovszky, amelytől semmi jót nem remél.

Az ülést Polónyi Géza beszéde zárta be.

Négyessy László a klerikális tanárokról.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, január 25.

Dr. Négyessy László, az Országos Tanáregyesület elnöke tegnap délután előadást tartott az aradi Kölcsey-egyesületben Mikszáth Kálmánról. Az előadás után az aradi Tanáregyesület Négyessy tiszteletére vacsorát adott, melyen több beszéd is hangzott el. A szövetség elnökének, dr. Krenner Miklósnak üdvözlétére Négyessy érdekes beszédében válaszolt és ebben a tanárság több aktuális ügyét érintette. Többek között ezeket mondta:

— A világnézetek megváltozása következtében a tanárság működésének is meg kell változnia és azt a jogot a tanártól, hogy a világ haladásáról tudomást vegyen és ehhez alkalmazkodjék, elvenni nem lehet. A tanárság felháborodásának egyik fő oka az, hogy olyan emberek, akik lehetnek saját szakmájukban kiválóak, egyszerre csak máról-holnapra mint a tanárság ügyének legfőbb szakértői léptek fel. A tanárság megkívánhatja, hogy ügyeit olyan emberek intézzék, akik egész multjukat pedagógiai szolgálatban töltötték.

Ezután a tanáregyesülethől történt kiválasztásokról beszélt Négyessy. Elmondotta, hogy legutóbb levelet írt Zoltvány Irénnek, a pannonhalmi főpátság legbefolyásosabb emberének és megmagyarázta, hogy a tanáregyesület vezetőségét semmiféle rosszindulat nem vezeti a paptanárokkal szemben. E levél igen jó hatást tett a paptanároknál és azok ki is jelentették, hogy most ugyan nem léphetnek vissza az egyesületbe, de a legelső kedvező alkalmat meg fogják ragadni a visszalépésre. Ő a maga részéről a legnagyobb örömmel fogadja a tanáregyesületbe való visszalépésüket, mert a paptanárok jóhiszeműen léptek ki, mert abban a meggyőződésben voltak, hogy világnézetüket támadják meg. Nem tudja azonban megérteni, hogy a világi tanárok, akik jól tudták, hogy a tanáregyesületben semmiféle egyházellenes tendencia nem volt, miért léptek ki. Ezeknek eljárását rosszhiszeműnek kell nyilvánítaniok. Feltehetően az az álláspontja, hogy ezek ne vételessenek fel újból az egyesület tagjai közé és az egyesületnek választania kell majd vagy ő, vagy a kilépett tanárok között.

A rabló halála.

Konti István a vácifegyházban.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, jan. 25.

Nagy hirre vergődött Konti István, a többszörösen büntetett gonosztevő. Ma már legfelsőbb bírójára elé került rosszra termett lelke, testi porhüvelyét pedig az örök enyészetnek adta át a váci porkoláb. Ugy látszik, Konti István — életében — büncselélmények nélkül nem tudott meglenni. Elég jó módú makói kiscgazda volt, de mindig hamis uton járt az esze, egyre azon töprengött, hogy miképpen csaphassa be embertársait a maga javára kisebb-nagyobb hasznáért. Szikár természetét kissé előre hajolva hordta, mintha mindegyre prédára lesne. Mélyen ülő apró szeméit rendszerint nyugtalanul hordozta körül, mintegy részt keresve a mások zsebeiben kereszttől. Aki megismerte alaposan, nem tudhatta, hogy megélhetést nyújtó vagyona dacára a kapzsóság, a vágy s vele született rossz hajlam viszi-e a tévelygős utakon.

Sohasem jutott eszébe, hogy gyermekeit, saját önmagát és vagyonát viszi a végromlásba állandó gaztetteivel, de azért „dolgozott”, amikor csak tehetette.

Körülbelül tizenöt évvel ezelőtt egyik testvérét becsalta egy kapu alá és ott elrabolt egy pár száz koronát. Ez a büne büntetlen maradt. Nem tudták a bünesetet reábizonyítani. Nem régiben több ezer koronás váltót pereltetett sógora ellenében, de rajta vesztett és nagy csomó költséget fizetett, miután kislült, hogy a prolongált váltót akarta érvényesíteni.

A perköltségek fizetését fájlalta Konti és gondolt egyet, hogy szabaduljon a fizetségtől. Elment az ügyvédjéhez és leszámolta az asztalra a pénzt, nyugtát állított ki és míg az ügyvéd egy pillanatra kivánságára tanu után látott, pénzt és nyugtát elvitt magával. Ezen tettéért csak két hetet szabott reá a szegedi törvényszék, amit nagy lelki nyugalommal le is ült.

Nem sokára ezután kigyulladt Konti István kibiztosított tanyája és szalma kazla. Megindították gyújtogatásért az eljárást, de ez esetben is sikerült magát kimenteni a büntető igazságszolgáltatás sujtó keze alól.

Ez úgy látszik, bátorságot adott Konti Istvánnak újabb kalandra. Egyik jó komájával, Benkő János-sal volt elszámolni valója. Járt tőle Benkőnek egy pár száz koronára. Amint a pénzt átadta Benkőnek, hirtelen torkon ragadta, falhoz szorította és elrabolt tőle száz koronát. Ez volt utolsó tette. Ezen rajta vesztett. A szegedi törvényszék hét évi fegyházra ítélte, de a kir. Curia kegyelmesen két évi fegyházban szabta meg büntetését.

Érdekes, hogy Szalma István, a felakasztott gyilkossal együtt töltötte a vizsgálati fogságot. Még kedélyeskedtek is egymással. A kiszabott sétaidőben odaszólt Konti a fogságban levő társának, Szalma Istvánnak: „Hány pont komám, az enyém hét!”

Szalma István csak jelképesen mutatta, hogy ő alighanem lögni fog. — Most már mindketten egy helyre kerültek és ha van pokol, aligha jutottak a menyországba.

Jó ez így Kontinak is, a társadalomnak is. Egy megrögzött bűnösrel kevesebb.

— s.

Tisza juhászbotja.

Egyik juhász a másiknak.

(Galga István, foglalkozására nézve juhász Bihar megyében, egy remekbe faragott kampós botot küldött Tisza Istvánnak ajándékkul.)

Szuhányi Ferenc munkapárti képviselő ur juhásza azok közé az emberek közé tartozik, akik a nyájlegeltetés közben nemcsak a birka fejét törlik, hanem a magukét is és ezenközben igen okos gondolatra jönnek.

Szuhányi Ferenc munkapárti képviselő ur juhásza, Galga István Biharban legelteti a nyáját és mint bihari ember, ismeri Tisza István gróf urat, akiről igen szépeket hallott. Hallotta azt, hogy a gróf ur igen nagy ur, a vonatoknak úgy füttyent, mint ő a puli-kutyának és amint a puli-kutya Galga Istvánhoz szalad, éppen úgy szalad a vonat Tisza Istvánhoz, hogy tessék parancsolni. Azt is hallotta, hogy Tisza István az országházban beszélni szokott, aminek a bihari urak véresre tapsolják a tenyerüket és általában a munkapárti fejek úgy bólingatnak rá, mint a nád a szélben.

A munkapárti fejekről eszmétársulás révén eszébe jutott Galga Istvánnak, hogy a Tisza István gróf birtokán csodaszép Mauthner-tökök, sőt tökkirályok teremnek, amiket bámul a bihari nép. Az is eszébe jutott Galga István juhásznak, hogy a kegyelmes ur nyáron bundában szokott lovagolni, ami igen jó soványító kura.

Mikoron mindezek eszébe jutottak Galga István kospásztorának, elővette biciskáját, a botját, a botját és a juhász-tudományát és elkezdett faragni. A juhászember különös tudománya ez a botfaragás. A bakonyi kanászok is értettek hozzá és a biciskájukkal csodaszép botokat faragtak dísznövényezés közben. Nem sok hasznát vették ennek a botnak, de arra jó volt, valakinek ajándékba adják.

Galga István négy képet faragott a botra. Az egyik azt ábrázolja, amint Tisza István gróf füttyül a vonatnak és a vonat hozzászalad, nyalja a kezét. A másik kép az országgyűlési beszédet örökíti meg, amint a mungó-fejek bólingatnak. A harmadik kép azt ábrázolja, hogy Tisza István magasra emeli a nagy tökök és a bihari nép eltátja a száját. Ez a kép nemcsak azt jelenti, hogy Tisza István a mungó-fejeket a kezében tartja, hanem azt is, hogy milyen erős keze van a gróf urnak: elbirja még a tökök királyát is.

Ezt a juhászi mester-mívet Szuhányi Ferenc képviselő ur természetesen Tisza Istvánnak ajándékozta. A mungó-nyáj pásztora, aki eddig bot nélkül, csupán erős kézzel tartotta össze a nyáját, aki bot nélkül legeltetett, most már remek faragásu, igazi juhászbottal teheti ugyanazt. Galga István ajándéka tehát a mungó-nyáj megerősödését jelenti. Ezzel a faragott juhászbottal terelgeti majd Tisza István a maga nyáját arra, amerre akarja.

És milyen furcsa lesz, ha majd ez a bot összecsap a Justh Gyula fokosával. Könnyű kitalálni, hogy melyik lesz az erősebb.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közzölje azonnal a „Makói Független Ujság”-al. A „Makói Független Ujság” mindent megír, semmit se hallgat el.

Mire is jó a papi szószerk?

Vallásellenes kihágásért elítélt pap.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, jan. 25.

Érdekes felebbezés kerül legközelebb elintézés alá a szabadkai kir. törvényszéken. A bácsalmási kir. járásbíróság valláselleni kihágás miatt hat napi elzárásra átváltoztatható 120 korona pénzbüntetésre ítélte el egy plébánost. Ezt az ítéletet felebbezés folytán a napokban veszi tárgyalás alá a szabadkai törvényszék.

A különösen hangzó ítélet előzményei a következők:

Rém községben az Ursten és a hívők közötti közvetítést Szemző János plébános látja el. A plébánosnak valami konfliktusa akadt egynémely uriaszsonnyal. Erről az összekülömbözésről kevesen tudtak, de egyszerre a községben mindenfelé arról kezdtek beszélni, hogy vasárnap érdekes prédikáció lesz a templomban. A főur ugyan csak odamondogatta majd az uriaszsonnyak, aki őt megbántani mérte, sőt az érseknél is feljelentette.

A rémi hívek természetesen beledültek az érdekes prédikációnak, amelyről már előre elterjedt a hír, hogy lélekemelő és magasztos lesz, mert botrányt okoz.

Kinos feszengetés és ideges nyugtalanság fogta el a rémi nyáját a mikor pásztora, Szemző János a szószerkekre lépett.

Ez a nyugtalanság érthető volt.

Mindenki tudta, hogy ki a ki-prédikálendő urinó, csak egyedül az illető asszonyak nem volt fogalma arról, hogy ő most milyen kapcsolatba kerül a vallással.

Nagy csendben és feszült figyelem közepett kezdett prédikálni Szemző János. A bibliai József estét választotta szent beszéde tárgyul. A bibliai József ez esetben természetesen ő volt maga a plébános, akit Putifárné elkart csábitani.

— És ez a gonosz asszony, ez a bibliai Putifárné itt ül köztetek, itt az első padban, folytatta emelt hangon a plébános s közben oly pontos leírást adott az első padban ülő uriaszsonnyról, hogy ennek magának sem lehetett kétsége arról, hogy ő az a Putifárné, aki a szegény ártatlan József megejtésére pályázik. Viperá nyelvével emelte — folytatta költői lendülettel a plébános, — de én ellentálltam neki s most feljelentett az érseknél.

— A község csavargójával járkal s engem rágalmaz.

Az urinó sirva fordult ki a templomból.

A hívek, akik most már megbotránkoztak a prédikáció tartalmán is, tendenciáján is, felháborodásuknak oly élénken adtak kifejezést, hogy a plébános nem folytathatta magvas és áhitatra ingerlő szent beszédét.

A megsértett asszony rágalmazás és becsületsértés miatt tett feljelentést Szemző János plébános ellen. Az ártatlan József ellen azonban kívül vallás elleni kihágás miatt is megindult az eljárás.

A tárgyalás során a rágalmazás és becsületsértés miatt megszüntették a plébános ellen az eljárást,

mert a bíróság magából a szent beszéd szövegéből nem tudta megállapítani hogy kire vonatkoztak a plébános kitételei.

Mínhogy azonban beigazolódt, hogy a vasárnapi szentbeszéd megbotráncóztatta a híveket s hogy a plébános a szószéken vallás elleni kihágást követett el, az ügyészi megbízott ezen a címen emelt vádat a plébános ellen.

A bácsalmási járásbírószám tanut hallgatott ki azok közül, a kik Szemző prédikációján jelen voltak s mínhogy ezek egyértelműleg azt vallották, hogy a plébános szent beszédén megbotráncóztak, a járásbírószám dr. Veréb Gyula védelme után öt napi fogházra átváltoztatható 100 korona pénzbüntetésre ítélte Szemző Jánost.

A rémi kis ártatlan József felebezzett az ítélet ellen, a mellyel a napokban foglalkozik majd a szabadkai törvényszék.

A „Makói Független Ujság“

előfizetési ára vidékre :

Egész évre . . . . . 14 Kor.

Félévre . . . . . 7 Kor.

Negyedévre . . . . . 3 K. 50 fill.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptára. Január 26. Péntek. Római kath. Polikárp + Gör. kath. Január 13. Hermil. — Nap két 7 óra 37 perckor, nyugszik 4 óra 40 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás és elvete csapadék várható. Sürgönyprognózis: Enyhe, elvete csapadék. Déli hőmérséklet: 1-6 fok Celsius.

Január 28: A makói sertéskereskedők és sertésvágók bálja a Korona-szállodában.

— A csókásiak ártézi kutja. Közlünk már lapunkban, hogy a csókási iskola körül lakók az iránt fordultak a városi közgyűléshez, hogy a csókási iskola közelében a furandó ártézi kut költségeihez a város is járuljon hozzá, mivel az általuk e célra gyűjtött összeg nem elegendő. A városi közgyűlés annak idején, mint megírtuk, ennek az ártézi kutnak céljaira 1000 koronát szavazott meg, de egyúttal kötelezte a csókási polgárokat arra, hogy a gyűjtött összeget szolgáltatassák be a városi közpénztárba. A csókásiak ma tettek eleget a közgyűlés ezen határozatának, mert Ferke Bodog állami iskolai tanító 1545 koronát szolgáltatott be, mint a csókásiak gyűjtését.

— A városi törvény. Sopron város ártirt hozzánk, hogy pártoljuk azon feliratát, mely a városi törvény megalkotását sürgeti. Természetes, hogy pártolni fogjuk.

— A vasutátjáró ügye. A Szent-Lőrinc-lesibeli szőlők átjáró ügyében az érdeklődés a gazdák részéről nem csökkent. Az Acsev-társaság által a mai napon megtartott helyszíni szemlén tömegesen jelentek meg az érdekeltek, hogy személyes jelenlétükkel is támogassák a fontos ügy kedvező elintézését. A vasutársaság felhívására kijelentette az érdekeltség megbizottja és Makó város kiküldöttje, hogy az átjárás ügyét lehetőleg békésen óhajtják elintézni. Kijelentették továbbá, hogy első sorban

a régi állapot visszaállításához ragaszkodnak, tudniillik kívánják, hogy a régi átjárót háborítlanul és jogosultan használhassák, de már most kötelezte magát a vasutársaság, hogy amennyiben a békés használatban bármely oknál fogva akadály merülne fel — alkalmas felüljáró létesíttessék. Az érdekeltek magatartása mutatja, hogy jogos és méltányos álláspontot védenek és az ügy békés elintézésére nem rajtuk mulik. Csak a vasutársaság is mutasson hajlandóságot és akaratot a békés elintézésre.

— Az izraelita tanítók failletménye. A városi tanács az izraelita tanítók failletményét mai ülésében utalta ki, és azt az illetők már fel is vehetik. Egy-egy tanítónak illetménye 36 korona.

— Teherbevállás. Azoknak a föld- és háztulajdonosoknak, kiknek földjét vagy házát jelzálog terheli, a teher után a törvény értelmében némi adókedvezményre jogosultak. A terheket azonban be kell az adóhivatalnál jelenteni. A bejelentési határidő Makón e hó 31-ig tart. Azok tehát, kik ezt a határidőt elmulasztják és jelzálogos terheiket be nem jelentik esznek az adó kedvezménytől.

— A kertészek figyelmébe. Megemlékeztünk már arról, hogy a város 3 katasztrális hold földről az erdőt kiirtatta és azt 400 négyszögöles parcellákban szándékozik több évre haszonbérbe kiadni. A föld parcellázásával mai ülésében foglalkozott a városi tanács és utasította a főmérnököt a földnek mielőbbi parcellázására, hogy az még kellő időben a kertészeknek kiadható legyen.

— Jelentkező sikkasztó. Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy Nacs Pál 20 éves makói fiatalember Budapesten gazdájától nagyobb összegű pénzt sikkasztott el, miért is a fővárosi rendőrség elrendelte körözését. Ma a bűnös ember önként jelentkezett a makói rendőrségen és azt adván elő, hogy olvasta a lapokból, hogy őt keresik, de ezenkívül lelkiismerete is igen bántotta. A jelentkező sikkasztót nyomban letartóztatták és holnap átkísérik a szegedi kir. ügyészséghez.

— Még egy fizetésemelés. Megemlékeztünk már arról, hogy Kockás Ferenc vágóhídi szolga hivalkozással az elviselhetetlen drágaságra, nemkülönben arra a körülményre, hogy a város már minden szegődményének felemelte fizetését, azon kérelemmel fordult a városhoz, hogy havi 52 korona fizetése 600 koronára emeltesse. A városi tanács mai ülésében tárgyalta Kockás Ferenc kérését, elhatározta, hogy azt pártolólágg terjeszti a közgyűlés elé.

— Országos vásárok. A következő országos vásárok tartatnak: Hajduböszörmény, Ópécska január 27—29. Szentes január 27—29. Versec január 25—29. Zám január 29. Karánsebes január 25—27. Berettyóújfalun január 31 február 1. Ujszentanna február 4.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek. Martonosi Mihály Baranyi Máriaival, Dobi János Dauda Máriaival, Csorba János Czene Rozáliával, Nacs István Hajdu Etellel. Házasságot kötöttek. Gebei Antal Balogi Juliánával. Elhalt. Fodor István 74 éves korában.

Lapkihordó-fiúk

felvételnék a kiadóhivatalban.

Biztosítom

hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb- és modern hárfa ütő ingaórárt akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műorás és ékszerész üzletét MAKÓN, Fötér. Az Otthon-kávéház mellett.

Regény.

Ezerszer a halál farkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ő maga. (154)

XV.

Komoly veszélyben.

Megvolt nekik a saját nézetök a csillagászatról is. Alapigazságnak vették, hogy a föld lapos, hogy az égbol ozatot a széleken felállított oszlopok tartják a meghaltak szellemének segítségével, akiknek az éiók állandóan ételt és italt ajánlanak fel. A Tejut a lelkek paradicsoma s a nap az egész teremtés középpontja.

Sokszor törtém rajta a fejemet, mi módon tudjan megérteni ezekkel a vadakkal, minő óriás kiterjedésű a britt birodalom. Mindig az angol világalalom volt az eszemben nemcsak mert rokonszenvem ehez vonzott, de mert tudtam legelső barátaim, kik visszatértemkor fogani fognak, okvetlenül angolok lesznek.

Ismét és ismét elmondtam a gyermekes vadaknak, kik körém csoportosulva áhitatosan hallgattak, minő hatalmas uralkodó a britt birodalom királya, kinek birodalma végig nyulik az egész világon.

Elmondtam, hogy ez a hatalmas uralkodó küldött engemet hozzájuk követ gyanánt, hogy jelentést tegyek neki az itteni állapotokról. Soha sem árultam el feketéim előtt, hogy pusztán csak egy sorsüldözött szerencsétlen ember vagyok, kit a sajtáságos csapások hosszú láncolata kergetett közéjük.

Az egész világot* említettem nekik, hogy minél nagyobb benyomást gyakorolják rájuk. Ha megpróbáltam volna külbömséget tenni az egyes államok közt s Angliáról, Francia — vagy Németországról beszéltem volna rekkik, ezt már nem lettek volna képesek fel fogni s csak magamnak csináltam volna vele nehézségeket.

Félig öszlönyszerűen, minden igazi ok nélkül, egyszer kiszalasztottam a számon, hogy a britt biro-

dalom uralkodója asszony — későn vettem észre, hogy minő bakot lőttem ezel. A feketék megvető pillantásai nagyon is elárulták minő hibát követtem el.

Siettem ugyan hozzá tenni, hogy dirodalmába sohasem megy le a nap s hogy közvetlenül maguknak a feketéknek is ő a közvetlen fedelme, bosszankodva utasították vissza azt az állításomet s engemet magamat is megvetettek, hogy így zengem egy asszonyi teremtés dicsőségét.

Fel kellett hagynom egyidőre e szerencsétlen tárgy feszegetésével, bár feltettem magamban, hogy más gondolkodásra bírom őket s viszsaszerezem előtök a saját tiszteletemet s egyúttal az ő felségét is.

Egy napon egy különös agyagos vidéken jártam Yambával, mely tele volt barlangokkal.

(Folyt. köv.)

Házam és telkeim

a Lonovics-sugarúton és a Mikszáth-utcában előnyös fizetési feltételekkel, több évi törlesztésre is, elköltözés miatt **eladók** és május 1-ére átvehetők

Ugyanott több butor is eladó.

Makó. Korhetz Czelesztin.

Gyomorbaj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfü keserü háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorirágást, hasmenést és egyéb gyomorfájást. Hirtelen rosszullet és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható:

SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszer-táraban.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnek kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon eli x.f.nmar ffo védjegy rajta van.

Eladó ház.

A Pacsirta-utcán házam levő 1137. számú házam mely kilenc éves építmény, szabad kézből jutányos áron **eladó.**

Fodor Sándor.

Egy jó magaviseletű **f i u** azonnal felvétetik.

Kezdő havi fizetése 12 korona.

Utolsó évben havi fizetése 20 korona.

Makói Független Ujság nyomdájában.

Makói Uránia-színház
legközelebbi előadása
szombaton
este 8 órakor lesz
teljesen új, nagyszabású műsorral.

53 kishold

szántóföld, rajta lévő gazdasági épületekkel csanádpalotai állomás mellett, gabona vagy hagymatermelés alá hasznosbérbe, jutányos árért kiadó és a hasznosbér ősszel, belőle fizethető. Esetleg feliből is kiadó. Értekezhetni lehet tulajdonos, építési vállalkozóval, Kigyó-utca, 18. sz. a. Makón.

Görbe János

Figyelmes kiszolgálás! Olcsó árak!

Üveg- és porcellán szükségletét ne vegye meg addig, amig

Kocsis és Skopál

(Főtér, Böhm-házban) olcsó áraitól és finom áruitól meg nem győződik.

Készítünk képkereteket a legegyszerűbbtől a legpazarabb kivitelig. — Elvállalunk lakásokat villamos bevezetésre és

[11] **villamos csillárokkal**
való felszerelésre. --- Tartunk raktáron: alpaka és ezüst használati cikket, diszműút nagy választékban.

Kölcsön edények! Épület üvegezést!

Alkalmi és menyasszonyi ajándékok!

Kávéházi és vendéglői edények!

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből
Bébi- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. 0 0
Mértékszerű rendelek elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!
Ágynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék
Keresztelő párnák
fejkötők és himzet,
piqe paplanok.
Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(111) Szőrmeárak,
boák, muffok a legegyszerűbbtől a legilnomabb kivitelig.
Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások a legujabb divat szerint.

Pártos E. és Tsa Makó. Főtér. (az Otthoni kávéház mellett)

Tévedések elkerülése végett kérem a nagyérdemű vevőközönséget, hogy a jelzett címre ügyelni sziveskedjenek.

a legjobb hatású arc- és kézfinomító szerek Egyedül kaphatók:

Ibolya-crém,
Ibolya-szappan,
Ibolya-puder,

SÁNDOR ZSIGMOND
»Az Isteni gondviselés«-hez címzet gyógyszertárában.
MAKÓN, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-crém 1 korona. Nagy raktár mindennemű engedélyezett különlegességekben, kátszerek, gumi-cikkek, kozmetika- és illatszerekben. 205

„ÓRANGYAL“ disztemetkezési vállalat Makó, Dessewffy-tér 4. szám. 00 (Kenyérpiac, főgimnázium mellett, Tökye-féle házban). 0 0 0 0 0 0

Van szerencsém Makóváros és vidéke n. é. közönségének szíves tudomására hozni, hogy a Dessewffy-tér 4. sz. a. (Kenyérpiac, főgimnázium mellett, Tökye-féle házban) a mai kor igényeinek megfelelő

disztemetkezési vállalatot 170

rendeztem be, hol „Órangyal“ cég alatt fogom vezetni. — Felhívom a n. é. gyászoló feleknek szíves figyelmüket, hogy „Órangyal“ disztemetkezési vállalatomban bárki is a legegyszerűbb osztálytól a legdiszesebb pompa-diszostályig bevásárolhat és továbbá még arra is felhívom a n. é. közönség figyelmét, hogy „Órangyal“ disztemetkezési vállalatomat a mai kornak megfelelően tartok mindenféle nagyságu és színezésű érc-koporsót, azonkívül minden festésű fa-koporsókat, valamint behuzott fehér- és színes selyemmel, bársonnyal, brockát- és sima atlasz szaténokkal és polituros tölgyfa-koporsókat, egyszersmind tükör- és színes selyemmel, bársonnyal, brockát- és sima atlasz szaténokkal és polituros tölgyfa-koporsókat a legfényes nickel ércel behuzott és színezett köves koporsókat stb. Szóval újabbnál újabb festésű és behuzatu koporsókat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig készítek el és mindenkor a legolcsóbb versenyáron. Kész szemfedők, párnák, madracok és kész halott ruhák minden színben és nagyságban üzletben kaphatók.

Fejtek és sirkeresztek minden nagyságban. Szenfedők atlasz selyem, gáz, dusches, bobinet és Pougé, brockát és sima atlasz szatén, perckál, valamint templom oltári csipkékből. — Minden minőségű és színezésű sirkoszoru-szallagok, szóval minden, ami a temetéshez szükséges és így lehetővé teszem, hogy a nagyérdemű gyászoló közönségnek a legolcsóbb áron számíthatok, eltekintve mindent, mivel semminemű fáradságot, készítem díjat fel nem számítok, mivel mindent saját magam készítek el. — Magy és dus választékban tartok érc, művirág, élő preparált sirkoszorukat minden szín- és nagyságban, valamint külön megrendelésnél élő virágokból is készítek. — Végül felemlitem a nagyérdemű gyászoló közönségnek, hogy mindennemű gyászkel-méből is dus raktárt tartok és gyászszettek bevásárlásánál mélyen leszállított áron számítok gyászruhákna való és fekvte gyász-selyem-, szövet- és ternókendőket, valamint fekete szélű gyász zsebkendőket, gyászfátyolokat azért, hogy vevőimnek kedvezhesek és hogy mindazok, kik »Órangyal« disztemetkezési vállalatomat bármikor előforduló gyászszettekben felkeresik, bizalommal és a legnagyobb megelégedésükkel távozhassanak el a nagyérdemű gyászoló felek üzletemből.

o **Hullaszállítást és exhumálást az ország bármelyik részéről elvállalok.** o
Előforduló gyászszettekben kérve a nagyérdemű gyászoló vevőközönségnek becses párfogásukat, mély tisztelettel:

„Órangyal“ disztemetkezési vállalat,
özv. G Y U R I K L A J O S N É tulajdonos.

Egyszerű és pompa-disztravatalozásért és gyászkoosjaimért külön díjat nem számítok fel.

Elvállalok temetéseket a legegyszerűbb osztálytól a legdiszesebb pompadiszostályig gyorsan és pontosan, szolid áron.

Előforduló gyászszetteknel meghívásra házhoz is kimegyek. — Kis temetéseket 5 koronától feljebb, nagy temetéseket 20 koronától feljebb.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Egy hosszú szárnyu

zongora

jutányos áron azonnal

eladó. Lonovics-utca
7. szám alatt.

Aki

italmérési üzletet

esetleg

házzal együttszándékozik eladni, tudassa
címét a kiadóhivatalban.Eladó egy szabó-**felszerelés**
iparhoz szükséges
ugymint: egy egész tiszta új

gép, próba-baba, asztal,

vasalók.

Továbbá a királyhegyesi uton

egy köblös ugarföldörökáron eladó, vagy kukorica alá
felesbe kiadó. — Értekezhetni lehet**Vigh Imre**

Kelemen-híd, 53. szám alatt.

A fogak hófehérségét, tisztaságát, csak úgy érhetjük el, ha állandóan használjuk a kipróbált és jónak bizonyult valódi **Ideál-fogkrémet.** A szájnak és fogaknak kellemetlenségeit és számtalan betegségeit megszünteti a KUDAR-féle

antiseptikus és aromatikus fog- és szájviz.

A kéznek finomságát, bársonyszerűségét rövid idő múlva elérhetjük, ha az **Ideál-kézfinomítót** használjuk!

Az arcon levő pattanásokat, foltokat, eltávolíthatjuk, ha okos szerű kezelés mellett az **Ideál-arcnőcsőt** használjuk!

Végül az arcnak üdeségét, szépségét, fiatalságát csak úgy érhetjük el, ha

Ideál-krémet, Ideál-tejet, Ideál-tejkrémet, Ideál-poudert, Ideál-szappant

használunk. — Mindezen kitűnő készítmények törvényes védjeggyel vannak ellátva — és **KUDAR LVJOS** újvárosi gyógyszerárában szerezhetők be.
Telefon-szám: 68. Telefon-szám: 68.

Szép zöld leveles
here=széna
állandóan kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél,
ugyanott két kazal
here=szalma
és trágya eladó.

Ház eladás.

A Zöldfa utcán lévő 850 számú HÁZ szabad kézből örök áron eladó. Ugy szintén a Petőfi-utca 2429. számú háznál több lakás bérebe adó. (278) Értekezni lehet

Veres Sándor,

tulajdonossal, Zöldfa utca 850. sz. a.

Földeákon, a piactéren

egy sarokház

cseréptetővel, (üzlethelyiségnek is nagyon alkalmas) szabadkézből eladó, elnem kelés esetén haszonbérbe is kiadó. Értekezhetni lehet Bajusz Józsefné Kovács Rozállai, a vasút állomás mellett.

Tánc tanítási felhívás.

Alulírott tisztelettel értesítem az igen tisztelt szülők és gyámokat, hogy folyó január hó 30-án egy új

tánc tanfolyamot kezdek.

Akik tehát gyermekeiket ezen tánc tanfolyamon taníttatni óhajtják, szíveskedjenek ez ideig nálam beírni. Ezuttal egyszersmind tisztelettel tudatom a mélyen tisztelt közönséggel, hogy a lapokban megjelent bieskázás nem az én tánciskolámban, de valamelyik utcán történt. Iskolámban, bár több évtized óta működöm Makó városában, ilyesmi, de még jelentéktelenebb dolog se történt sohasem nem is történhet.

A m. t. közönség évek óta tapasztalt szíves jóakarátát ezutánra is kérve maradtam tisztelettel

Schvarcz Miksa
okl. tánc tanító.

298

mindenesetre lehetett kapni benne egy pohár bort, egy darab jó sajtot, dohányt és alkalmilag egy tányér friss salátát is, mit a György durva ujjai szedtek és készítettek el.

Ez a György egy alabsony, zömök fickó volt, gömbölyű fejjel, alapjában véve jó lélek s mindig készsomszédjának szíveséget tenni, különösen ha egy fél lirát lehetett mellette keresni. Épen azzal volt elfoglalva hogy az ablakrácsról lelógó ürüt feldaraboljon, mikor egy vadászt látott kalap nélkül az uton felfelé és az ő korcsmája felé tartani.

— Kaphatok egy pohár bort és sajtot, öcsém?

— A mennyi tetszik! — sietett György felelni s letörülte véres kezeit.

A vadász egy kis földszinti szobába ment be és körülnézett, mintha valamit keresne. Azután levetette magát egy asztalhoz egy fáradt ember magatartásával és arcával.

Nem telt bele egy perc, mikor György már visszatért borral és sajttal és egy kaarj kemény kenyérral egy tányéron.

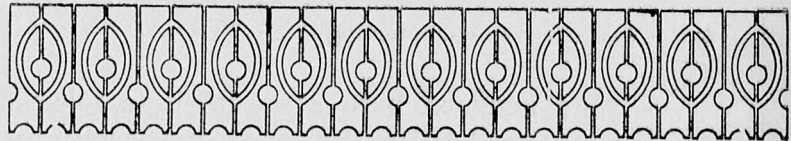
— Maga olyan ismerősnek tetszik nekem, fiatal ember; de nem bírom elgondolni, hogy hol láttam magát. György a vadász arcába nézett.

— Hm! Az ember találkozik . . . De valóban nem emlészem.

— Nem rokona maga talán annak a Szálvátornak ki odalenn Santafuscában lakik?

— Valóban az vagyok . . . De meghalt.

— Tudom. Szegény ördög! . . . Valóban derék jó ember volt. Most a sirban pihen szegény.

XVI.

A vadász.

Nápolyba visszatérve, több napon át kényszerítette magát a báró, hogy se Don Cirillora, se a kalapjára ne gondoljon.

Az egyik nyugodtan feküdt, biztos helyre bezárva melynek a kulcsa jól eltéve íróasztalának egy titkos fiókjában volt; és a másik, a kalap . . . Erre vonatkozólag semmi esetre sem tudta magát megnyugtani, bármily erélyesen használt fel mindent, hogy kiverje a fejéből.

Abban az iszonyatos fekete nemezben a halott lélekének egy cafata látszott tovább élni s őt éjjel és nappal nehéz szárnycsapásokkal körülrepkedni. És nem volt képes őt megfogni, bármennyit és bármily szenvedélyesen kapkodott utána! Mily gazdag, mily boldog lehetett volna e pokoli kísértet nélkül!

Hasztalan iparkodott a játékban, a klub társas életében, a Marinella karjaiban, az elegáns világgal való érintkezésben, mit elég szerencsével ismét megújított, szórakozást keresni.

